

BIBLIA POETYCKA
HARRY'EGO DUDY

EDWARD JAKIEL

BIBLIA POETYCKA
HARRY'EGO DUDY

ROZPOZNANIA

WYDAWNICTWO
UNIWERSYTETU GDAŃSKIEGO
GDAŃSK 2024

Recenzent
Dr hab. Ewa Krawiecka, prof. UAM

Redaktor Wydawnictwa
Izabela Pałasz-Alwasiak

Projekt okładki i stron tytułowych
Andrzej Taranek

Ilustracja na okładce
Gustave Doré, *The New Jerusalem*, 1890 (Wikimedia Commons)

Skład i łamanie
Mariusz Szewczyk

Opracowanie indeksów
Edward Jakiel

Publikacja sfinansowana ze środków
Prorektora ds. Badań Naukowych Uniwersytetu Gdańskiego
oraz Prodziekana ds. Nauki i Współpracy Międzynarodowej Wydziału Filologicznego
Uniwersytetu Gdańskiego

© Copyright by Uniwersytet Gdański
Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego

ISBN 978-83-8206-625-8

Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego
ul. Armii Krajowej 119/121, 81-824 Sopot
tel. +48 58 523 11 37, tel. kom. +48 725 991 206
e-mail: wydawnictwo@ug.edu.pl
wydawnictwo.ug.edu.pl

Księgarnia internetowa: wydawnictwo.ug.edu.pl/sklep/

Druk i oprawa
Zakład Poligrafii Uniwersytetu Gdańskiego
ul. Armii Krajowej 119/121, 81-824 Sopot
tel. +48 58 523 14 49

Spis treści

Wykaz skrótów	9
Introdukcja	13
1. Motywy biblijne w tomikach poetyckich	27
2. Z historii biblijnych Starego Testamentu	55
2.1. <i>Księga Rodzaju</i>	57
2.1.1. Z wyjaśnień autorskich: cel i charakter przetworzenia	57
2.1.2. Struktura wobec redakcji BT	59
2.1.3. Wierszowana rekonstrukcja apokryfująca	61
2.2. <i>Księga Wyjścia</i>	73
2.2.1. Struktura	73
2.2.2. Wypełnienia apokryficzne	74
2.2.3. Przytoczenia	81
2.2.4. Wiersz	83
3. Z mądrości Starego Testamentu	87
3.1. <i>Księga Psalmów</i>	87
3.1.1. Drugie wydanie <i>Psalmów Dawida</i> <i>wierszem</i> – charakterystyka zmian	89
3.1.2. Strofika	111
3.1.3. Konteksty – wybrane uwagi	117
3.1.3.1. <i>Psalm 51(50)</i>	119
3.1.3.2. <i>Psalm 103(102)</i>	134
3.2. <i>Księga Hioba</i>	149
3.2.1. Wprowadzenie	149

- 3.2.2. Charakterystyka adaptacji poetyckiej na wybranych przykładach 157
- 3.2.3. Jeszcze o Imieniu Bożym 174
- 3.2.4. „Tak mówiły wieści” 178
- 3.3. *Treny Jeremiasza* 180
 - 3.3.1. Autor – gatunek – struktura księgi 182
 - 3.3.2. Struktura poetycka 184
 - 3.3.3. Niektóre właściwości poetyckie 186
 - 3.3.4. Podmioty mówiące – podmioty lamentacji 188
 - 3.3.5. Jakie lamentacje? 191
- 3.4. *Pieśń nad Pieśniami* 192
 - 3.4.1. Polskie przekłady poetyckie XX i XXI w. – krótkie przypomnienie 194
 - 3.4.2. Wybrane dwa fragmenty 207
 - 3.4.2.1. Pierwsza pieśń Oblubienicy 207
 - 3.4.2.2. „Miłość jak śmierć...” (8,6c-f) 214
 - 3.4.3. Miejsce Dudy w przetwarzaniu poetyckim Pnp 219
- 3.5. *Księga Koheleta* 221
 - 3.5.1. Struktura i tytułatura 227
 - 3.5.2. Marność pod słońcem 230
 - 3.5.3. Modyfikacje 235
 - 3.5.4. „Uzupełnienia” 239
 - 3.5.5. Poetyka 245
 - 3.5.6. Epilog 248
- 3.6. Prace niepublikowane 252
 - 3.6.1. *Księga Mądrości* 253
 - 3.6.1.1. *Grzech zamyka drogę do mądrości* (Mdr 1,1-5) 256
 - 3.6.1.2. *Kto szuka Mądrości, ten ją znajdzie* (Mdr 6,12-21) 259
 - 3.6.1.3. *Modlitwa o Mądrość* (Mdr 9,1-6) 262
 - 3.6.2. *Księga Przysłów* 265
 - 3.6.2.1. Fragment drugiego przemówienia Mądrości (Prz 8,22-31) 267
 - 3.6.2.2. Wybrane przysłowia Salomona 269
 - 3.6.2.3. Nauki anonimowych mędrców 273
 - 3.6.2.4. *Poemat o dzielnej niewieście* (Prz 31,10-31) 275
 - 3.6.3. *Księga Syracha* 278
 - 3.6.3.1. Mądrość w kontekście bojaźni Bożej – Syr 1,1-20 279
 - 3.6.3.2. Mędrzec a głupiec – Syr 21,13-18.26 286

3.6.3.3. Traktat o człowieku – Syr 17,1-14 i Syr 18,1-14	289
4. Nowy Testament	297
4.1. Dobra Nowina	298
4.1.1. Materiał ewangeliczny	305
4.1.2. „Poetycka wizja czterech Ewangelii”	314
4.1.2.1. Struktura	318
4.1.2.2. <i>Magnificat</i>	331
4.1.3. „Tyś jest Chrystus, Syn Boga Żywego”	336
4.2. <i>Apokalipsa</i>	346
4.2.1. Wybrane aspekty strukturalno-poetyckie	347
4.2.2. Imiona Boże i tytuły	354
4.2.2.1. <i>On, en, erchomenos</i>	366
4.2.2.2. Tron Boga i Baranek	369
Zakończenie	373
Bibliografia	379
Indeks osób	391
Indeks biblijny	399